



Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: LVM/2096/03/2015, 18.04.2016, Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi liikennekaareksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Oulun kaupungin lausunto: Hallituksen esitys liikennekaareksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Liikennekaari-hanke on erittäin kunnianhimoinen ja monilta osin kannatettava Oulun kaupungin näkökulmasta. Digitaalisuuden ja asiakaslähtöisyyden edistämisen merkityksestä ja tärkeydestä olemassa olevien palveluiden käytettävyyttä parannettaessa ja uusia palveluita kehitettäessä voidaan Oulun kaupungin osalta yhtyä liikennekaaren tavoitteisiin. Digitaalisuuden edistäminen ja avoimiin rajapintoihin perustuvat tunnistepohjaiset järjestelmät luovat hyvät edellytykset myös MaaS – palvelukonseptin toteutumiselle jo lähivuosina. Oulun seudun joukkoliikenneviranomaisen on myös aktiivisesti pyrkinyt kehittämään digitaalisuutta ja asiakaslähtöisyyttä yhteistyötahojen kanssa – joukkoliikenne on kehittynyt viime aikoina Oulun seudulla positiivisesti.

Julkishallinto on iso liikkumis- ja kuljetuspalveluiden ostaja (koulukuljetukset, sosiaali- ja terveystieteiden kuljetukset, lähilogistiikka kuten posti-, ruoka- ja tavarakuljetukset). Keskeistä on, miten kunnat ja myös Kela sekä tuleva maakuntahallinto pystyvät hyödyntämään uuden markkinatilanteen hankinnoissaan sekä hallitsemaan henkilö- ja tavarakuljetusten logistiikan kokonaisuutta. Tässä ovat hyvänä työkaluna erilaiset uudet digitaaliset sovellukset. Henkilö- ja tavarakuljetusten yhdistelyn tulee olla mahdollista huolimatta siitä, että tulevaisuudessa sivistyspalvelut ja sotepalvelut ovat hallinnollisesti eri toimijoilla.

Oulun kaupunki on koonnut Oulun kaupunkiin neljästä eri toimintapisteestä liikenteen asiantuntijat yhteen yksikköön ”Joukkoliikenne – ja palveluliikennetiimiin”, joka katsoo koko kaupungin kuljetuskokonaisuutta yhtenä kokonaisuutena (yli 35 miljoonan kuljetuskustannukset Oulun kaupungissa), jotta kustannustehokkuutta pystyttäisiin nostamaan ja kuljetuksia yhdistämään sekä organisoimaan paremmin. Jo lyhyellä aikavälillä on nähtävissä suuria mahdollisuuksia saada merkittäviä kustannussäästöjä aikaiseksi kuljetusten osalta. Liikennekaaren kokonaisuus tukee Oulun kaupungin tavoitteita myös tältä osin.

Oulun kaupungin osalta liikennekaaren kysymykset ja huomiot liittyvät joukkoliikenteen palvelutasomäärittelyyn sekä lippu- ja maksujärjestelmien yhteen toimivuuteen

Liikennekaareissa lähdetään ajatuksesta, että joukkoliikenteen palvelutasoa säädetään EU:n palvelusopimusasetuksessa, eikä sen kattamista kysymyksistä ole tarvetta säätää kansallisesti tarkemmin. Toimivaltainen viranomaisen voisi jatkossakin turvata hankkimansa liikenteen tarjonnan asettamalla palvelusopimusasetuksen mukaisen yksinoikeuden erillisellä hallintopäätöksellä. Liikennekaareissa säädettäisiin, että päätöksen tehosteeksi voitaisiin asettaa uhkasakko. Liikennekaaren mukaiselle markkinaehtoiselle liikenteelle houkuttelevimpia kohteita ovat luonnollisesti vahvojen asiakasvirtojen bussi- ja



Lausunto

23.5.2016

raideliikenteen reitit ruuhka-aikoina. Uhkana on, että kunnat joutuisivat hankkimaan ja järjestämään muun liikenteen kuten kalliin ilta- ja viikonloppuliikenteen sekä syrjäseutujen liikenteen. Lisäksi tällä voisi olla vaikutuksia kaupunkiseutujen kehittämiseen ja maankäyttöön. Nämä negatiiviset asiat tulisi ratkaista lakiesitystä laadittaessa.

Esityksessä markkinaehtoinen linja-autoliikenne saisi myös kilpailla viranomaisten jo kertaalleen kilpailuttaman ja maksaman liikenteen kanssa samoista asiakkaista. Tämä toisi markkinoille epävarmuutta ja vähentäisi yritysten osallistumista tarjouskilpailuihin. Tämä kysymys on hyvä huomioida myös lakiesityksessä.

Lippu- ja maksujärjestelmien yhteen toimivuus kohdassa lippu- ja maksujärjestelmästä vastaavan toimijan on avattava muille liikkumispalveluiden tarjoajille ja yhdistämispalvelun tarjoajalle pääsy lippu- ja maksujärjestelmänsä rajapintaan. Lippu- ja maksujärjestelmien kehitystä kohti yhteen toimivuutta pyritään voimakkaasti edistämään myös julkisten hankintojen kautta. Tällä on vaikutusta erityisesti Oulun ja muiden suurten kaupunkien lippujärjestelmään. Liikennekaarta eteenpäin vietäessä tulee arvioida uudistuksen kustannukset lippujärjestelmän kehittämisestä ja ylläpidosta, jotta kustannukset eivät nouse asiakkaille, järjestäjille ja palveluiden tarjoajille liian isoiksi.

Joukkoliikenneluvan muuttaminen henkilöliikenneluvaksi

Voimassa olevan lainsäädännön mukainen joukkoliikennelupa esitetään muutettavaksi nimeltään henkilöliikenneluvaksi, koska se oikeuttaisi jatkossa sekä nykyisenmuotoisen joukkoliikenteen että taksiliikenteen harjoittamisen. Tämä muutos on nähtävissä tarjontaan lisäävänä ja kuljetushintoja alentavana tekijänä.

Taksiliikenteen hintojen enimmäissäätelystä luopumiseen

Taksiliikenteen hintojen enimmäishintasääntelystä luopuminen voisi johtaa erityisesti hintojen alenemiseen kaupunkialueilla. Tärkeää taksiliikenteen hintojen enimmäismäärittelyssä on, että asiakas saa jo tilatessaan tiedon taksikyydin hinnasta. Taksiliikenteen hintojen sääntelyn luopumisen osalta uudistus on nähtävä positiivisena asiana niin kuin muutkin taksiliikenteeseen liittyvät liikennekaaren muutokset.

Oulun kaupunki kannattaa liikennekaaren tavoitteita

Oulun kaupunki näkee tärkeänä ja kannatettavana liikennekaaren tavoitteita ja muistuttaa erityisesti palvelusopimusasetuksen mukaan järjestetyn joukkoliikenteen turvaamisesta sekä lippu- ja maksujärjestelmien yhteen toimivuuteen liittyvien kysymysten huomioimista liikennekaaren eteenpäin viemisessä.

Oulun kaupunki tukee ja kannattaa liikennekaaren tavoitteiden saavuttamista.

Oulussa 23.5.2016

Matti Pennanen
Oulun kaupunginjohtaja



Lausunto

23.5.2016